

UNA TREBALLADORA SOCIAL

Anna Monté Quer

Treballadora Social de l'EAP B.20 Ciutat Vella

Iniciem aquest espai que la revista Àmbits ens ofereix per poder narrar les experiències del nostre treball diari i d'aquesta manera poder oferir idees, maneres de fer i també l'oportunitat d'ordenar i sistematitzar actuacions que l'esforç de l'escriptura transforma en crònica compartida.

Iniciem aquest nou espai des de la Ciutat Vella de Barcelona, Districte on està ubicat el nostre EAP, i des del que diàriament exercim la nostra professió d'assessores psicopedagògiques i treballadora social, atenent els centre educatius de la zona.

El nostre marc geogràfic és prou conegut, la Ciutat Vella, centre històric i artístic de la ciutat de Barcelona, lloc de passeig i d'encontre de ciutadanes, espai multicolor i multicultural, espai de renovació arquitectònica on conviu harmoniosament l'antic i lo nou, també lloc de pobresa i marginació, escenari d'un món contradictori on aquí, ara és ja demà.

L'objectiu d'aquests apunts de treball és mostrar com la intervenció de la treballadora social dins del sistema educatiu pot ajudar a prevenir situacions extremes d'inadaptació escolar que puguin comportar l'abandó escolar dels alumnes adolescents del món acadèmic.

Cal que entenguem la importància de les arrels de circumstàncies socio-familiars que els alumnes portem de fora l'Institut (família, barri etc..) que poden comportar un desencadenament de conflictes i problemes greus de conducta, absentisme reiterat, desmotivació pel fet escolar, abandó...

Per tant cal fer una aproximació a l'entorn dels alumnes, el familiar i institucional, amb la necessitat d'interrelacionar unes estratègies d'actuació i oferir propostes als pares i professors, amb la finalitat d'integrar a les persones implicades en la situació conflictiva de l'adolescent, com agents actius en la solució del problema, potenciant l'autonomia personal i mobilitzant els seus recursos.

Cal conèixer la realitat familiar i social i quin tipus de relació estableix amb el seu entorn. Per exemple: no és el mateix un alumne amb una família que li proporciona estímuls, que té cura del seu procés de desenvolupament, que participa en activitats de lleure al seu barri, etc... que els alumnes de famílies que no disposen d'una estabilitat econòmica i/o emocional, que han sofert o sofreixen situacions precàries en més d'un sentit, o que es troben en situació de desemparament i de risc que pot comprometre el seu desenvolupament com a persones.

LA TUTORIA SOCIAL: INICI D'UNA EXPERIÈNCIA

La història de la tutoria social va sorgir a rel de "repescar" una alumna en edat d'ensenyament obligatori que havia deixat l'assistència a l'IES.

La vaig anar a veure a casa seva i la trobada va donar com a resposta la reincorporació al centre.

Aquesta reincorporació es va treballar amb l'equip directiu i va sorgir la necessitat de tenir cura de la situació de l'alumna.

Vaig pensar que la tutoria social era la manera més adient de definir la intervenció, que consisteix en una trobada setmanal a l'hora del pati i on parlàvem del seu procés d'aprenentatge lligat a la seva realitat familiar i social.

Aquest èxit inicial va estar pertorbat més tard per la relació de conflictivitat entre l'alumna i alguns professors del centre.

Aquesta experiència es va valorar positivament per la meua col·lega de l'EAP que intervén al centre com a assessora, per la psicopedagoga de l'IES i més tard per la resta del professorat. Més endavant es vam demanar aquest tipus d'intervenció per a alumnes amb problemes de conducta i pels que presentaven una assistència molt irregular al centre.

Al llarg d'aquest treball centrat en conèixer la realitat personal i social per comprendre les reaccions inadequades i/o conflictives, va generar una reacció molt positiva en aquells alumnes, poc acostumat a rebre atenció personalitzada i això els donava seguretat i els confirmava que el centre es preocupava per la seva situació.

MODEL D'INTERVENCIÓ

Al llarg del temps s'ha anat configurant un model d'intervenció que s'ofereix des del Pla d'actuació de l'EAP en alguns IES de la zona com a tasca a realitzar per la treballadora social, estructurat en tres àmbits d'intervenció.

1.- Amb els alumnes

Conèixer la seva opinió de la situació conflictiva, recollir les seves vivències respecte al problema i aquells aspectes susceptibles de canvi.

2.- Amb el professorat

Detecció de les dificultats de certs alumnes i anàlisi conjunt de la situació, les actuacions realitzades, mesures preses, etc.. valoració i acords dels aspectes a treballar conjuntament.

3.- Amb les famílies

Informació de la dedicació de la treballadora social per ajudar als seus fills a una bona adaptació i posterior treball amb la família.

Aquest aspecte em sembla d'especial importància, ja que parlem moltes vegades amb persones aclaparades pels problemes físics, psíquics o socials que tenen moltes dificultats per sortir-se'n amb els seus fills adolescents.

Fer los costat, potenciar els seus propis recursos, confiar en ells ajudarà a la comprensió, doncs la fragilitat d'algunes famílies així ho requereix.

Per finalitzar, enumerar els petits canvis que aquestes actuacions han aportat al bon desenvolupament escolar d'alumnes amb greus problemes d'adaptació al marc escolar.

Les tutories socials han ajudat a:

- Contenir les situacions d'inadaptació.
- Combatre l'absentisme.
- Evitar sancions i expulsions.
- Donar suport al professorat.
- Fomentar millors relacions del centre educatiu amb les famílies dels alumnes amb greu problemàtica social.
- Compartir amb la resta de companyes de l'EAP l'abordatge de l'actuació envers la problemàtica de certs alumnes des de l'experiència del treball social en el context escolar.